

قانون تجارت

شریک محدود اقامه دعوی نمایند و اگر شرکت ورشکست شود حق مزبور را مدیر تصفیه خواهد داشت .
در موارد ذیل شرکاء غیر ضامن مسئولیت تضامنی دارند .

۱ - اگر شریک با مسئولیت محدود معامله برای شرکت کنند در مورد تعهدات ناشی از آن معامله در مقابل طرف معامله حکم شریک ضامن را خواهد داشت مگر اینکه تصریح کرده باشد معامله را بسمت و کالت از طرف شرکت انجام میدهد

مسئولیت تضامنی که در چنین موردی برای شریک با مسئولیت محدود طبق ماده ۱۴۸ مقرر گردیده باین مناسبت است که شرکاء با مسئولیت محدود مستقیماً حق هیچ نوع مداخله در اداره امور شرکت و معاملات آن ندارند و اشخاص ثالث هم نه با آنها مستقیماً ارتباطی دارند و نه باعتبار آنها با شرکت داد و ستد می نمایند بنا براین اگر چنین شریکی با شخص ثالثی معامله برای شرکت بنماید مسلم است که شخص ثالث مزبور باعتبار شریک مزبور وارد معامله با او و بسا شرکت شده است علیهذا برای آنکه تضییع حقی از شخص ثالث نشده باشد اقتضا دارد که شریک مزبور در مقابل مشارالیه مسئولیت تضامنی داشته باشد

۲ - در مورد تعهداتی که شرکت مختلط غیرسهامی ممکن است قبل از نیت شرکت کرده باشد شریک بسا مسئولیت محدود در مقابل اشخاص ثالث در حکم شریک ضامن خواهد بود مگر نابت نماید که اشخاص مزبور از محدود بودن مسئولیت او اطلاع داشته اند

در این مورد نیز چنین بنظر می رسد که منظور مقنن حفظ حقوق اشخاص است که بسا شرکت مزبور

شرکاء با مسئولیت محدود باید مراقب باشند که اسم آنها جزء اسم شرکت نوشته نشود زیرا بر خلاف اینصورت شریک مزبور باستناد ماده ۱۴۳ در مقابل طلب کاران شرکت شریک ضامن محسوب خواهد شد و هر قراردادی بر خلاف این ترتیب بین شرکاء داده شود در مقابل اشخاص ثالث بی اثر است

شرکاء

در شرکت های مختلط غیر سهامی چنانچه از تعریف آن دیده میشود شرکاء از لحاظ مسئولیت در مقابل طلب کاران بر دو قسمند :

۱ - شرکاء ضامن یا شرکائی که مسئولیت آنها در مقابل کایه قروض شرکت غیر محدود است .
۲ - شرکاء غیر ضامن یا شرکاء با مسئولیت محدود که فقط تا میزان سهم الشرکه خود در مقابل شرکت و طلبکاران شرکت مسئول میباشند

شرکاء با مسئولیت محدود قاعداً تا سهم الشرکه خود را موقع انعقاد شرکت یا در موقع دخول در شرکت تسلیم مینمایند ولی هرگاه سهم الشرکه مزبور را کلا و یا بعضاً تأدیه نکرده یا آنکه آنرا اداء نموده و بعداً مسترد داشته باشند بمیزان آن مقدار از سهم الشرکه که تسلیم ننموده یا مسترد داشته مدیون شرکت و در مقابل طلبکاران شرکت مسئول میباشند و بطوریکه ماده ۱۵۲ مقرر میدارد : هرگاه شرکت بطریقی غیر از ورشکستگی منحل شود و شریک با مسئولیت محدود هنوز تمام یا قسمتی از سهم الشرکه خود را نپرداخته و یا پس از تأدیه مسترد داشته است طلبکاران شرکت حق دارند معادل آنچه که از بابت سهم الشرکه باقی مانده است مستقیماً بر علیه

طرف معامله هستند و اینکه محدود بودن مسئولیت شرکاء غیر ضامن را موقوف باطلاع اشخاص ثالث نموده است مؤید این نظریه میباشد البته بهترین وسیله که اشخاص برای کسب اطلاع از این قبیل مطالب در دست دارند دفاتر ثبت شرکتهای است و از این نقطه نظر است که قانون نیز مقرر داشته اگر شرکت مزبور به ثبت رسیده باشد دیگر شرکاء غیر ضامن مسئولیت تضامنی نخواهند داشت چون در چنین صورتی طرف معامله نمی تواند استناد کند باینکه من از حدود مسئولیت هر یک از شرکاء اطلاعی نداشتم

استناد مزبور معقول و پسندیده نیست و در محاکم نیز بان ترتیب اثر داده نمیشود

شرکاء با مسئولیت محدود طبق ماده ۱۴۵ نه بمنوان شریک حق اداره کردن شرکت را دارند نه اداره امور شرکت از وظایف آنها است ولی حق نظارت در امور شرکت از آنها سلب نگردیده چنانچه ماده ۱۴۷ مقرر داشته است هر شریک با مسئولیت محدود حق نظارت در امور شرکت داشته میتواند از روی دفاتر و اسناد شرکت برای اطلاع شخص خود راجع بوضعیتهای مالی شرکت صورت خلاصه ترتیب دهد و هر قراردادی که بین شرکاء برخلاف این ترتیب داده شود از درجه اعتبار ساقط است

حق انتقال سهم الشرکه

بطور کلی هر شریکی اعم از ضامن یا با مسئولیت محدود نمیتواند سهم الشرکه خود یا قسمتی از آنرا بدون رضایت سایر شرکاء انتقال دهد زیرا در این قبیل شرکتهای شخصیت اشخاص مدخلیت تامه دارد و ممکن است سایر شرکاء مایل نباشند که با اشخاص غیری شرکت کنند ولی شرکاء با مسئولیت محدود میتوانند حق خود را در شرکت کلاً یا بعضاً بغیر واگذار نمایند در اینصورت اگر بدون اجازه سایر شرکاء اقدام باین امر شده باشد شخص ثالث طبق ماده ۱۴۹ حق دخالت و تفتیش در امور شرکت را نخواهد داشت

ماده ۱۴۹ که انتقال حق شرکاء با مسئولیت محدود را در شرکت جایز دانسته تناقض با ماده ۱۴۸ ندارد زیرا سهم الشرکه غیر از حق شرکاء در شرکت است و حق مزبور در واقع ناظر بر منافع و علاقه ایست که هر یک از شرکاء با مسئولیت محدود در شرکت دارد و انتقال آن مانعی ندارد لیکن اگر انتقال مزبور بدون رضایت و اجازه شرکاء دیگر انجام گیرد کسی که بنفع او انتقال واقع شده از حق نظارت و بازرسی در شرکت محروم میگردد و ضمناً باید متذکر بود که انتقال حق مزبور شرکاء با مسئولیت محدود را از تأدیه سهم الشرکه خود پری نمیسازد و چنانچه سهم الشرکه کلاً یا بعضاً تأدیه نشده باشد پرداخت آن با وجود انتقال حق فوق الذکر بغیر بعهده آنها بوده و حق مراجعه شرکت بشریک یا بشرکاء با مسئولیت محدود برای وصول سهم الشرکه کلاً یا بعضاً ثابت و مسلم است.

هر چند شرکاء با مسئولیت محدود نمی توانند سهم الشرکه خود را بدون رضایت سایر شرکاء انتقال بغیر دهند ولی طبق ماده ۱۵۳ میتوانند از سرمایه خود بکاهند و هر گاه تقبیل در سرمایه بعد از ثبت رسیدن شرکت بوده مادامی که کاهش مزبور بثبت نرسیده و بر طبق مقررات راجعه به نشر شرکت ها منتشر نشده است در مقابل طلبکاران معتبر نبوده و طلبکاران مزبور میتوانند برای تعهداتی که از ظرف شرکت قبل از ثبت و انتشار تقبیل سرمایه بعمل آمده است تأدیه همان سرمایه اولیه شریک با مسئولیت محدود را مطالبه نمایند.

پرداخت فرع بشریک با مسئولیت محدود - بطور کلی در صورتیکه پس از تنظیم صورت بیلان سالیانه شرکت مبرهن گردد که منافعی عاید شرکت شده بنحوی که در شرکتنامه مقرر است منافع مزبور بین شرکاء ضامن و با مسئولیت محدود تقسیم میگردد ولی طبق ماده ۱۵۴ بشریک با مسئولیت محدود فرع نمیتوان داد مگر در صورتیکه موجب کسر سرمایه او در شرکت نشود.